

CAP. PECVLIARE.

DE CVTIS CORRO-
SIONE, QUANDO ET
quomodo ea fit vtendum.

INVALVIT consuetudo apud nostros; vt
agri in quibusdam affectibus curim & corpus
corrodendum aquis subijciant, idq; faciunt cum
aqua refrigerata, & tepidiores facta sint. Etsi
autem hæc consuetudo in quibusdam affectibus
mihi non displiceat, tamen magni errores vel ab
ipsis agris, vel consilio hospitum sæpè commit-
tuntur. Quidam enim non purgati corpore aquis
rodentibus sese committunt; quidam hoc faci-
unt cum non opus sit aut conserat, quidam ni-
mis refrigeratis illis vtuntur, quidam longiore
tempore in aquis quàm oporteat morantur,
quidam dolorem ob corrosionem & exulcera-
tionem ferre non possunt, sed statim ante tempus
calida vtuntur, vt consolidata cute dolores ces-
sent. Quare autem frigida, hoc est, non in gradu
extremo frigida, sed tepida corrodant & exculce-
rat, calida verò consolidet, iam causam refe-
ram. Etsi autem libenter vnicuiq; suam opinio-
nem relinquam, tamen meam hic attexam. Atq;
sunt duæ causæ, cur refrigerata rodant. Prima
est aluminis chalcanti & nitri acido, quæ mi-
nera in refrigerata aqua potentiores vires ha-

bent quàm in calida. In calida enim partes earum mineralium diffusa & dissecta, etiam quodammodo obtusa sunt, atque ideo non sunt ita actiosa & efficaces: in refrigerata autem coniecta & acres sunt, calore qui illas diffundebat & obtundebat dissipato. Secunda est absentia pinguedinis calcis, rubra & alba terra, quas ante rubricam & bolum albam appellavimus. Hæ enim pinguedines cum per aquam diffusa, caloris qui eas retinet beneficio, adhuc integra, nec per vaporem resoluta aut refrigerationem secreta sunt, mineras iam relatas obtundunt, ut vires suas exercere non possint, obtusa à viscosa pinguedine calcis & bolorum. Pinguedo enim acridinem obtundit. Cum verò illa viscosa pinguedo per vaporem dissipatur aut secernitur, id quod contingit cum aqua refrigeratur, tunc acriores illa minera iam ab illa pinguedine liberata, vires habent multo potentiores & valentiores. atque ideo aqua refrigerata cutim corrodit, cum propter caloris absentiam qui disiciebat partes mineralium: tum etiam ob dissipatam & secretam calceam sulphuris & bolorum pinguedinem, qua calida adhuc existente aqua obtundebat vim earundem. atque hæc est causa, cur refrigerata rodat & exulceret. Cur autem calida consolidet manifestum esse poterit ex relatis, nam pinguedo & calor aqua frenant & impediunt actionem acrium mineralium, ne

rum, ne

rum, ne consolidationi obflare possit. Saxum
 verò calcarium, nec non rubrica & bolus al-
 ba (ex cuius succo velur materia gypsea in ma-
 teria cementosa nascitur) exiccant & consoli-
 dant. Atq; hæc est causa cur calida consolidat,
 Hanc ego, quantum quidem indagazione solerti
 assequi potui, existimo rationem esse probabilem
 & veram. Quod si quis meliorem excogitarit
 & proposuerit, hanc libenter audiam. Rodit
 autem alium citius, quàm alterum. non quidè pro-
 pria actionis ratione, sed accidentis & relativè.
 Quorum enim habitus corporis humidus & ra-
 rus, & cutis rara & subtilis est, horum corpus
 & cutis faciliè corroduuntur & exulcerantur,
 materia enim pro exulceratione adesi, nec non
 facilis est illius attractio, raro habitu corporis
 & subtili cute existente. Quorum verò habitus
 corporis est densus & siccus, nec non cutis du-
 rior, his cutis non faciliè corroditur, & quia
 paucior est materia, & meatus densi & sicci,
 per quos trahi illa debet, sed tantum illa lentè
 attrahitur, sub cute latens, nec in pustulas vt in
 priori corpore resolvitur, sed cum calida aqua
 adhibetur, tunc materia illa conclusa & frigida
 mobilis & actiuosa redditur, et pustula pro-
 xumpunt, & exulceratio oboritur. Non autem
 est existimandum calidam quoque corrodere,
 cum hæc illius non sit propria actio, sed quia
 materiam aqua refrigerata attractam attenuat

& movet vt extra cutem prorumpat, & parva
 pustula & vlcuscula fiant, ideo putatur cutim
 exculcerare & corrodere, cum potius, vt antè
 indicatum est, consolidet, nisi quis dicere velit
 hanc corrosionem fieri per accidens. Ut autem
 res fiat planior & certior, indicabo primum,
 qui corrosionem experiri debent, qui non. I I.
 Quando vtendum corrosione. I I I. Quomodo.
 I I I I. Quam diu. Quod ad primum attinet,
 non quivis sine respectu & discrimine corrosio-
 nem subire debet, est enim illius magna vis.
 Atq; ideo vt respectus & virtutis & morbi ha-
 beatur, ij moram aqua tam diuturnam & ex-
 ulcerationem ferre possunt. I. Qui habitum cor-
 poris habent bonum & firmum. I I. Quibus
 constitutio seu temperies est humida. I I I.
 Quibus fortis est virtus, nam omnino in ista re,
 vbi lavatio, praesertim in refrigerata aqua, in
 tantum tempus extenditur, virtute & calore
 firmo opus est. I I I I. Quibus caro rara, humi-
 da, & cutis tenera & subtilis est. V. Quibus
 malum vel in habitu musculofo, vel articulis vel
 brachijs & cruribus consistit, si verò aut in ce-
 rebro, aut ventriculo, aut iecore, aut liene, aut
 renibus, aut matrice, aut alijs in visceribus in-
 ternis malum haeserit, frustra suscipitur, imo cum
 detrimento, hoc praesidium. V I. Corrosione
 vtentur ij, qui revellere ab interioribus ad ex-
 teriora malum volunt. Est enim huius in re-
 vulsione

vulsione magna vis, cum materia velut per
 cauterium opposita revellitur & attrahitur.
 Haec igitur sunt indicationes quae ostendunt, qui-
 bus corrosio adhiberi & utilis esse possit. Cor-
 rosionem vitare debent sicci, extenuati, senes,
 omnes hi, qui nimis refrigerati sunt, sive natura
 tales sint, sive per accidens ita facti, etiam hi,
 quibus natura & virtus debilis est, hi qui sca-
 bie sicca aut senili laborant, qui cutim densam
 & siccam habent, omnes hi, vel quia corrosio-
 ne nihil proficerent, vel virtutem longiori in
 balneis mora debilitarent, vel corpora antè fri-
 gida nimis refrigerarent, nisi adessent aliae indi-
 cationes, à corrosione & ulceratione abstinere
 debent. Sequitur II. Quando corrosione uten-
 dum. Non quovis tempore ad corrosionem &
 exulcerationem veniendum, sed eo, cum & aër
 tepidus, & corpus humidius existit, nihil enim
 est quod adeo cuti & corpori exulcerato obsit
 ac aër frigidior & asperior, cum enim corpus sit
 apertum, & humores moti facile, vel ex levi
 saltem alteratione, gravissima symptomata,
 praesertim in corpore tenero & iam languido,
 ob continuam moram in balneo factò excitari
 possunt. Ideoq; neque hyemali tempore, neque
 alijs temporibus, in quibus aër aliquanto aspe-
 rior & frigidior est, corrosionem suadeo, sed so-
 lummodo calido & tepido, quale est principii-
 um aestatis & pars ultima veris, quod si au-
 tumnale

tumnale tempus tepidum, & calidum aërens,
 habuerit, non est illud prætermittendum. Præ-
 terea non est descendendum ad corrosiōem, ni-
 si eo tempore, quo corpus a superfluis & pec-
 cantibus humoribus evacuatum fuerit, aliās
 enim si quis sine purgatione se eiusmodi exulce-
 rationi committere auderet, in gravissima sym-
 ptomata incideret, vt lipothymias, vertigines
 inflations, dolores cholicos, dyspnæas, atq; alia
 quamplurima, novi enim exemp̃la. Ad III.
 quod attinet, quam diu in aqua morandum do-
 nec corrosio fiat. consuetudo non admodum bo-
 na invaluit, vt quidam vna die & nocte conti-
 nua, quidam duabus diebus & tot noctibus,
 aut etiam pluribus, sine consideratione aut vir-
 tutis, aut morbi, aut aliarum circumstantiarum,
 continuè in balneo morentur, & periculose na-
 turam affligant, cum alia ratione eam rem insti-
 tuere possent, vt noctem, cui requies & somnus
 dicatus est, omitterent. Non autem certum
 tempus mora in balneo, ob sæpè relatas circum-
 stantias morbi, habitus, ætatis, virium, defini-
 ri potest. Quædam enim corpora parvo tempore
 ad exulcerationem veniunt, quædam verò lon-
 giore, id quod te præsens conditio, hæcitus cor-
 poris, cutis & temperiei, vt supra ostensum est,
 docebit. Humida enim corpora, & rarioris, vt
 dicitur, textura, nec non tenerioris cutis, ci-
 tissimè ad corrosiōem perveniunt, quemadmo-
 dum &

dum & huius & opposita rei exempla vidi. Non autem suadeo, vt noctem in moram lavandi assumant, ne natura ob vigiliis nimis debilitetur, & cruditates in ventriculo ob eandem causam colligantur, quæ res perniciosissima est in proposito casu subeunda corrosio. Cruditates enim illæ ad superficiem attraherentur. Omittenda igitur nox est, & dormiendum, vt virtus refici queat, & moram lavationis interdiu sustinere possit, necesse est enim, vt si corpus resolvi debet, vna die vel decem vel duodecim horas lavando consumat, adhibito tamen respectu circumstantiarum, ita, vt ante prandium sex, post prandium quatuor aut plures horas, si cito & parçè pransus fuerit, & ager robustus fuerit habitus, absolvere possit, tamq̃, diu lavandum donec cutis corrodat. Sed hoc observandum est, vt primo die à pauciorib. horis incipiat, exempli causa, si ante meridiem tres, post meridiem duas absolvat, & post semper ascendat, & duobus aut pluribus horis numerum augeat, donec corrosio veniat. Atq; etiam hoc notandum est, ne aqua nimis sit refrigerata. refrigerat enim corpus non solum actualiter, sed etiam potentialiter, quod si fieret, symptomata gravia sequerentur. Ita autem refrigerata esse debet, vt lavans non frigeat, nec horrore ob frigus stimuletur, sed teporem, non calorem, qui sudorem movere possit, persentiat. Novi enim
 hospiti-

hospites qui sine discrimine patientibus omnib.
 valde tepida, hoc est, frigidam, quæ horrorem
 inducit, suadeant magno cum detrimento pati-
 entum. Quod si quis ad exulcerationem festinet,
 curet ut balneum non quotidie expurgetur, sed
 tertio vel quarto quoque die, acrior enim fit stans
 aqua, et cutim citius quam alias corrodit. Quod
 si iam cutis corrosa sit, ager, quod quarto loco
 de modo proposuimus, non ut ante in balneo
 morari, sed inde egredi (nam temporis diutur-
 nitate virtus nimis debilitaretur) & se optime
 vestibus prae munire debet, ne corpus ab aere of-
 fendatur, & in hypocaustum calefactum ingre-
 di, atque ibi vel obambulare, vel sedere, vel si
 hoc non possit, cubare debet, ut materia noxia
 effluere possit. Post unam autem vel duas etiam
 horas balneum iterum ingredi, ibique per unam
 horam aut paulo plus, morari debet, post ite-
 rum ingredi, & eodem modo, ut ante indicatum
 est, ad duas vel plures horas extra balneum mo-
 rari debet, ut materia peccans effluere possit,
 post iterum se immergere secundum horas con-
 suetas lavando debet. Idque facere quantum pos-
 sibile quater aut quinquies uno die, in eoque duo-
 bus aut pluribus diebus persistendum, donec
 ichor ille fluere desinat, & corpus sit resiccatum.
 Post veniendum ad calidam, quæ primo die ca-
 lorem magnum non habeat, sed temperatum,
 atque ita temperatum, ut paulo calidior tepida ea,
 qua

qua patiens in corrosione vsus fuit, sentiatur,
 quod ideo æger notare debet, ne corpus apertum
 calore ledatur. postea semper & in calore &
 mora sequentibus diebus ascendat, donec conso-
 lidatio firma & cutis densior fiat. Dividenda
 autem sunt (vt antè quoq; de mora & in balneo
 & extra illud; cum corpus corrosione apertum
 factum esset, indicatum est) lavationes primis
 diebus in plurimas vices, ne corpus mora offen-
 datur, ita vt prima die quater aut quinquies la-
 vet, atq; vna vice quadrantem, aut quadran-
 tem cum dimidio vnius horæ consumat, & extra
 balneum in calido hypocausto vna hora moren-
 tur, vt calor attrahi & natura operari possit.
 Post sequentibus diebus semper moram in lavan-
 do auget, & tempus quoq; extra balneum ali-
 quanto producat, & vices in principio præ-
 scriptas diminuat. Quod ad observationem re-
 rum sex non naturalium attinet. Aëre æger utatur
 puro, non fumoso & humido, ideoq; videat,
 vt in loco eo, vbi aër alterari queat, & fumi non
 sint conclusi, habitet. Fugiat aërem frigidum,
 præsertim quando balneum egreditur, caput bene
 muniat, ne diuturnitate lavationis offedatur.
 Cibus sit facilis digestionis, cui etiam ea, quæ
 virtutem & cor roborant, admista sunt. Vino in-
 terdum utatur ob eandem causam. Dum in balneo
 moratur non edat aut bibat, vt solet plerunq; in
 hoc casu fieri, dum æger lavationes continuare
 vult,

vult, aut dolorem, qui extra balneū, corrosio cor-
 pori accidit, metuit, sed extra balneum prandiola
 sua & cænulas habeat. A somno absteineat, replet
 enim caput, & virtutem animale[m] debilitat, &
 humores à superficie ad centrum revocat. Inpri-
 mis autem curet ne alvus obstruatur, est enim
 in hoc casu perniciosum. Quapropter aut brodio
 ex prunis, aut cassia alvum molliat & laxet.
 Mæror, ira, in tanta lavationis diuturnitate vt
 res perniciosissima, præsertim mæror, abesse de-
 bent, debilitant enim virtutem, resiccant cor-
 pus, & ab exterioribus ad interiora humores
 revellunt. Atque de corrosione tantum. Nunc
 aliquid de ducia seu stillicidio est commemorandū.

DE STILLICIDIO.

M O s etiam hic non est laudandus, vs
 multi sine respectu & consideratione ha-
 bitus corporis, loci affecti, humorum, tempe-
 riei, &c. caput aut alias partes stillicidio subij-
 ciant, vnde etiam contingit, vt peius multo
 quam antè habeant. Quidam etiam statim in
 principio, cum neq; ante bibissent aquam, aut in
 ea lavassent, quidam sine purgatione, quidam
 etiam in balneo stillicidio vtuntur. Hi igitur uni-
 versi errant, & non rectè valetudini suæ prospici-
 unt. Ut autem neque in hoc agris scriptio
 nostro desimus, indicabo primò, quibus stillici-
 dium

dium prodesse, quibus obesse possit. I. Quae
 facere agrum oporteat antequam stillicidio vi-
 tur. III. Quando ad stillicidium descendere de-
 beat. IIII. Quomodo se in stillicidio gerere de-
 beat. V. Quam diu. Quod ad primum attinet,
 stillicidium prodest omnibus refrigeratis & hu-
 midis partibus, ijs praesertim, quibus lavatio
 impressionem magnam non facit, aut ad quas il-
 la non pervenit, ut est caput & occiput inter-
 dum. Saepè enim accidit, ut cum lotio vincere
 humorem aut partem roborare non possit, stilli-
 cidium hoc praestet, ut cum malum pertinax ha-
 reat, aut in brachijs & cruribus aut spinali me-
 dulla per stillicidium solvatur & superetur. Par-
 tibus igitur nervosis atq; ipsi cerebro illud optime
 prodest, frigidis & humidis, ut antè quoq; in-
 dicatum, illis existentibus: ita catarrhis frigi-
 dis, dolori capitis & vertigini, atq; alijs affe-
 ctibus capitis humidis & frigidis, it: lapsa memo-
 ria, ob eandem causam, prodest. Obest stillicidium
 ijs quibus caput facile impletur, sive hoc fiat
 caliditatis illius ratione, sive imbecillitatis illi-
 us, nam utroq; modo caput repleti potest. Obest
 etiam stillicidium ijs, quibus caput est calidum
 & siccum, aut alias imbecille. Propter calidi-
 tatem enim illius plius calefieret, propter imbe-
 cillitatem stillicidium suslinere non posset. Obest
 etiam stillicidium ijs, quibus corpus nimis cali-
 dum, vaporosum aut plethoricum, aut etiam hu-
 midum

midum nimis fuerit: caput enim calefactum attraheret ab inferioribus vapores & materiam, quibus repletum in gravissima symptomata incidere posset. Atque hic notandum est, si caput ex consensu ventriculi male afficiatur, non illud ad stillicidium revocemus, sed prius potione & lavatione ventriculum curemus. Hæc autem cura & consideratio non ad idiotas & hospites, ut ante quoque est ostensum, sed ad medicos pertinet, neque generalia præcepta ita possunt præscribi, ut ad omnia individua accomodari possint.

I I. Aeger, ut antè indicatum est, non in principio statim, antequam vel potione vel lavatione usus sit, ad stillicidium venire, sed in fine, postquam vel ambo illa vel alterutrum absolutum sit, illud aggredi debet, nisi neutro opus habuerit, tunc nullius respectum habere potest, nec etiam sedens aut iacens in balneo stillicidio partes subjiciat, nam dum in balneo humores fundantur & colliquantur, fieri posset, ut à capite calefacto illi attraherentur. extra igitur balneum lecto bene corpore iacens, ut ego in Italia vidi, desuper cadentem aquam, raso capite, excipere debet. Antè omnia autem corpus prius bene purget, & postea etiam eam partem, quam stillicidio submittere vult, ne assit materia que ad eam partem, præcipue vero caput, attrahi, aut si ante fuerit in ea commoveri possit; novi enim & audiri ab hominibus fide dignis

exm^o

exempla eorum, qui cum vel sine purgatione totius & partis vel plethorici nimis & humidi stillicidio vsi fuissent, in apoplexiam incidissent, quapropter ante stillicidium diligenter consideranda sunt circumstantia, an illud possit conferre, & si vtile futurum sit, diligenter corpus prius purgetur. Est etiam hoc notandum, vt aeger non nisi albo prius manè evacuata ad stillicidium accedat, curetq; vt locus, vbi illud recipere vult, non sit paludosus, aut humidus, aut ventosus, vel etiam ibi aër spiret frigidior, vel etiam Sol eò radios suos mittat. Obsunt enim ista omnia stillicidio. Sic igitur se præparare debet aeger antequam stillicidium subeat. Sequitur III. de tempore, quando ad illud accedendum sit. Est autem tempus duplex, vniuersale & particulare. Quod ad vniuersale attinet, vt ante de corrosione dictum est, tempus esse debet neq; valdè calidum, neq; frigidum, sed tepidum, quale est principium aestatis & finis veris, & in autumno quadam partes sunt, quæ neq; excessum caloris habent, nec sunt frigida, ijs igitur temporibus stillicidium est conueniens. Quod ad particulare attinet, matutinum tempus nec non vespertinum, quod incidit ad horam tertiam, est aptum, quo tempore etiam hoc notandum est, ne prandium excessum habeat, sed breue sit, nec ex ijs, quæ vel difficilis sint concoctionis, vel multos fumos ad caput mittant, vt sunt cæpe, allia, &

H

similia,

sit apparatus, aliàs enim stillicidium non fu-
 turum est salubre. Nunc IIII. consideran-
 dum venit, quomodo patiens se in ipso stillicidio
 gerere debeat. Evacuata igitur manè, vt rela-
 tum est, alvo, æger ad stillicidium descendere, &
 corpus benè munire & tegere, nec non vocis
 contentiones & cantiones vitare debet, absti-
 neat quoq; à somno, replent enim hæc omnia
 caput. Peracto stillicidio æger caput tegere
 & detergere debet, idq; facere non valdè calidis
 linteis, ne caput nimis incalescat, sed tepidis,
 postea mitra lintea tegere & munire illud de-
 bet, ne ab aëre externo offendatur. Atq; tectum
 caput ita servare toto tempore stillicidij. Post
 stillicidium non statim prandeat aut cænet, ne
 motus evaporationis impediatur, sed æger pau-
 latim caput refrigerari sinat, vt ad prandium
 aptus esse possit. Est etiam hoc observandum,
 ut si pars aliqua frigidior, aut densioris carnis,
 aut cutis fuerit, vt in senibus & alijs complexi-
 onibus accidit, aqua altiori loco cadat, vt
 major fiat impressio, si verò fuerit calidior &
 rarioris constitutionis ex humiliori. Præterea,
 vt de alijs quoque est ostensum, non à calidiori
 incipiat stillicidio, sed à tepido & mediocriter
 calido, & sequentibus diebus semper calorem
 augeat, quantum quidem sensus & virtus fer-
 re potest. Prandium, vt indicatum est, non sit
 longum, nec ex ijs, quæ sunt difficilis concoctionis,

NEC

ne multos fumos generet, sed ex temperatis instructum, ne stillicidio vespertino obsit. Post quatuor igitur horas prandio absoluto, rursus stillicidium subeat, & eodem modo sese gerat & in ipso stillicidio & post illud, ut est præscriptum in antemeridiano detergendo & siccando caput, & mitra lintea muniendo. Hac de quarto. Nunc de quinto aliquid. Quam diu in stillicidio subsistendum sit. Hic rursus & universale & particulare tempus considerandum venit. Et quia iterum magna est differentia partium, virtutis, & aliarum circumstantiarum, quarum consideratione tempus certum præscribi non potest, ideo non multum verborum faciemus. Hoc tamen medium quodammodo, quod nec propter excessum ledere possit, nec propter defectum nihil efficere, judicarem esse observandum, ut stillicidium, cum hac aqua sit calidissima & magnam faciat impressionem, ultra septem dies non produceretur. Sed ut commemoratum est, certum tempus ob circumstantiarum differentiam constitui nequit, potest enim pro individuorum respectu, & contrahi & extendi, quæ res ad Medicum & harum aquarum peritum pertinet. Tempus verò particulare eandem etiam ob causam certum & statum definiri non potest: sed tamen si medium iterum consideremus, existimarem ego, si ante meridiem vna cum dimidia, post verò meridiem vna sal-

H 2 tern

tem hora, partem sub stillicidio retineret. Sed quantitatem horarum & atas & habitus illarum partium, quæ stillicidio sunt subjiçienda, nec non virtus & temperatura docebit. Et quæcunq; de potione, lavatione & corrosione supra sunt præscripta, ea etiam hic consideranda veniunt. Atq; tantum de stillicidio.

DE STUFFIS.

APUD nos hætenus non fuit usus stuffarum, quarum tamen si in usum venirent, præsertim in his nostris thermis, magnum esset præsidium, vapores enim aquarum nostrarum valdè fundunt, attrahunt & resolvunt per sudorem humores, nec non excalfaciunt & resiccant, vnde cachecticis & futuris hydropicis, arthriticis, scabiosis, & similibus, qui affectum & vitium in partibus corporis exterioribus patiuntur, prodesse. Quomodo autem stuffæ parari (nam sunt quedam loca, in quibus ob auram illam abominabilem foveæ fieri non possent) deberent, suo tempore popularibus meis, Deo volente, ostendam, benè enim stuffæ, licet non per foveas, vt ego ad balnea Aponitana, Senensia & Neapolitana in Italia vidi, construi & formari poterunt. Nulla autem nunc præcepta dari de his possunt, cum nullæ sint, quæ extent.

Atq;

A T Q V E hucusq; produxit autor tra-
 ctatum suum de usu calidæ in thermis Ca-
 rolinis, Quod si non illum nobis eripuisset,
 mors immatura, dedisset ipse & hæc & alia
 plura cultiora & magis elaborata. Hæc
 enim, quæ nunc edimus, fuerunt ab ipso pro
 ratione temporis & aliarum occupationum
 hoc modo concepta, quæ tamen ipsa nos
 nō perire, sed liberaliter omnibus eruditis,
 ijsq; inprimis, qui hæc calida vsuri essent,
 communicare volumus, quæ vt grata ac-
 ceptaq; sint, petimus humaniter ab vni-
 versis.

F I N I S.

H 3

INDEX